Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 5 mars 2015*

”Begäran om förhandsavgörande — Upphovsrätt och närstående rättigheter — Direktiv 2001/29/EG — Artiklarna 5.2 b och 6 — Rätt till mångfaldigande — Undantag — Privatkopiering — Mångfaldigande med hjälp av minneskort till mobiltelefoner — Rimlig kompensation — Ersättning som tas ut på medier — Likabehandling — Återbetalning av ersättningen — Obetydligt förfång”

I mål C-463/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Østre Landsret (Danmark) genom beslut av den 10 oktober 2012, som inkom till domstolen den 16 oktober 2012, i målet

Copydan Båndkopi

mot

Nokia Danmark A/S,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Bay Larsen samt domarna K. Jürimäe, J. Malenovský (referent), M. Safjan och A. Prechal,

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: handläggaren C. Strömholm,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 16 januari 2014,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Copydan Båndkopi, genom P. Schønning, advokat,

— Nokia Danmark A/S, genom F. Bøggild, advokat,

— Frankrikes regering, genom D. Colas, F.X. Bréchot och B. Beaupère-Manokha, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: danska.

— Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av S. Varone, avvocato dello Stato,

— Nederländernas regering, genom M. Noort, M. Bulterman och C. Wissels, samtliga i egenskap av ombud,

— Österrikes regering, genom G. Kunnert och A. Posch, båda i egenskap av ombud,

— Finlands regering, genom J. Leppo, i egenskap av ombud,

— Förenade kungarikets regering, genom S. Brighouse, i egenskap av ombud, biträdd av S. Malynicz och J. Holmes, barristers,

— Europeiska kommissionen, genom J. Samnadda, H. Støvlbæk och J. Szczodrowski, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 18 juni 2014 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 5.2 b och 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EGT L 167, s. 10).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Copydan Båndkopi (nedan kallad Copydan) och Nokia Danmark A/S (nedan kallat Nokia) avseende betalning av den ersättning som är avsedd att finansiera den rimliga kompensationen enligt undantaget från rätten till mångfaldigande i artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 (nedan kallad privatkopieringsersättningen).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 I skälen 9, 10, 31, 32, 35, 38 och 39 i direktiv 2001/29 anges följande:

”(9) Utgångspunkten för en harmonisering av upphovsrätt och närstående rättigheter måste vara en hög skyddsnivå, eftersom dessa rättigheter har en avgörande betydelse för det intellektuella skapandet.

(10) För att upphovsmännen och de utövande konstnärerna skall kunna fortsätta med sin skapande och konstnärliga verksamhet måste de få en skälig ersättning för utnyttjandet av sina verk och detsamma gäller producenterna som måste kunna finansiera denna verksamhet. …

…

(31) En skälig avvägning mellan rättigheter och intressen hos de olika kategorierna av rättsinnehavare samt mellan de olika kategorierna av rättsinnehavare och användarna av skyddade alster måste upprätthållas. …

(32) Detta direktiv innehåller en uttömmande förteckning över undantagen och inskränkningarna från mångfaldiganderätten och rätten till överföring till allmänheten. Vissa undantag och inskränkningar gäller endast mångfaldiganderätten, när så är lämpligt. I denna förteckning tas vederbörlig hänsyn till de olika rättstraditionerna i medlemsstaterna, samtidigt som syftet är att säkerställa en fungerande inre marknad. Medlemsstaterna bör nå samstämmighet i tillämpningen av dessa undantag och inskränkningar, och detta kommer att utvärderas vid den kommande översynen av genomförandelagstiftningen.

…

(35) När det gäller vissa undantag eller inskränkningar bör rättsinnehavarna få rimlig kompensation för att ge dem skälig ersättning för användningen av deras skyddade verk eller andra alster. Vid fastställande av formen, de närmare bestämmelserna om och den eventuella nivån på denna rimliga kompensation bör de särskilda förhållandena i varje enskilt fall beaktas. När dessa förhållanden bedöms är ett värdefullt kriterium den eventuella skadan för rättsinnehavarna av åtgärden i fråga. I de fall när rättsinnehavarna redan har erhållit betalning i någon annan form, t.ex. som en del av en licensavgift, behöver det inte krävas någon särskild eller separat betalning. Vid fastställandet av nivån på den rimliga kompensationen bör full hänsyn tas till i hur stor utsträckning sådana tekniska åtgärder som avses i detta direktiv används. I vissa situationer när förfånget för rättsinnehavaren är obetydligt behöver det inte uppkomma någon betalningsskyldighet.

…

(38) Medlemsstaterna bör ges möjlighet att besluta om undantag eller inskränkningar, förutsatt att rimlig kompensation säkerställs, från mångfaldiganderätten för vissa former av mångfaldigande av ljudmaterial, bildmaterial och audiovisuellt material för privat bruk. Detta kan omfatta införande eller förlängning av ersättningssystem som kompensation för förfånget för rättsinnehavarna. …

(39) När medlemsstaterna tillämpar undantaget eller inskränkningen för privatkopiering bör de vederbörligen beakta den tekniska och ekonomiska utvecklingen, särskilt i fråga om digital privatkopiering och ersättningssystem, när effektiva tekniska skyddsåtgärder finns att tillgå. Sådana undantag eller inskränkningar bör inte hindra användningen av tekniska åtgärder eller att de genomdrivs för att hindra kringgående.”

4 I artikel 2 i direktivet föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall föreskriva en ensamrätt att tillåta eller förbjuda direkt eller indirekt, tillfälligt eller permanent, mångfaldigande, oavsett metod och form, helt eller delvis

a) för upphovsmän: av deras verk,

…”

5 I artikel 5.2 och 5.5 i direktivet föreskrivs följande:

”2. Medlemsstaterna får föreskriva undantag eller inskränkningar från den rätt till mångfaldigande som avses i artikel 2 i följande fall:

a) För mångfaldigande på papper eller varje annat liknande medium utfört med någon form av fotografisk teknik eller genom någon annan process med liknande resultat, med undantag av notblad, under förutsättning att rättsinnehavarna får rimlig kompensation.

b) För mångfaldigande på alla typer av medier utfört av en fysisk person för privat bruk och där syftet varken direkt eller indirekt är kommersiellt, under förutsättning att rättsinnehavarna får rimlig kompensation varvid hänsyn skall tas till huruvida de tekniska åtgärder som avses i artikel 6 har tillämpats på det berörda verket eller alstret eller inte.

…

5. De undantag och inskränkningar som föreskrivs i punkterna 1, 2, 3 och 4 får endast tillämpas i vissa särskilda fall som inte strider mot det normala utnyttjandet av verket eller annat alster och inte oskäligt inkräktar på rättsinnehavarnas legitima intressen.”

6 I artikel 6.1 och 6.3 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna skall ge tillfredsställande rättsligt skydd mot kringgående av effektiva tekniska åtgärder om personen som utför kringgåendet känner till eller har skälig anledning att anta att han eller hon utför en sådan handling.

…

3. I detta direktiv avses med teknisk åtgärd varje teknik, anordning eller komponent som har utformats till att vid normalt bruk förhindra eller begränsa handlingar, med avseende på verk eller andra alster, som inte är tillåtna av innehavaren av enligt lag föreskriven upphovsrätt eller enligt lag föreskrivna till upphovsrätten närstående rättigheter ….Tekniska åtgärder skall anses vara ’effektiva’ om användningen av ett skyddat verk eller annat alster kontrolleras av rättsinnehavarna genom en åtkomstkontroll- eller skyddsprocess, t.ex. kryptering, kodning eller annan omvandling av verket eller alstret eller en kontrollmekanism för kopiering, om processen uppfyller skyddsändamålet.”

Dansk rätt

7 I 12 § styckena 1 och 3 upphovsrättslagen (ophavsretsloven), i dess konsoliderade lydelse enligt förordning nr 202 av den 27 februari 2010 (nedan kallad upphovsrättslagen), föreskrivs följande:

”1. Var och en får för privat bruk framställa eller låta framställa ett eller några få exemplar av offentliggjorda verk. Exemplaren får inte användas för andra ändamål.

…

3. [Det är] inte tillåtet att utan upphovsmannens samtycke framställa exemplar i digital form utifrån ett exemplar som har lånats eller hyrts.”

8 I 39 § styckena 1 och 2 upphovsrättslagen föreskrivs följande:

”1. Den som i sin yrkesmässiga verksamhet tillverkar eller till landet inför ljud- eller videoband eller andra medier på vilka ljud eller bilder kan tas upp ska betala ersättning till upphovsmannen till de verk som nämns i stycke 2.

2. Ersättningen ska betalas för band och andra liknande medier som är ägnade för framställning av exemplar av verk för privat bruk …”.

9 I 40 § styckena 2 och 3 upphovsrättslagen föreskrivs följande:

”2. För år 2006 utgör ersättningen … 4,28 DKK per styck för digitala minneskort.

3. De ersättningar som nämns i styckena 1 och 2 justeras från och med år 2007 varje år med den procentsats som gäller för justering av taxor och avgifter (se lagen om procentsats för justering av taxor och avgifter).”

10 I 75c § stycke 1 upphovsrättslagen föreskrivs följande:

”Det är inte tillåtet att utan samtycke från rättsinnehavaren kringgå effektiva tekniska åtgärder.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

11 Copydan är en upphovsrättsorganisation som företräder innehavare av upphovsrätt till musikaliska och audiovisuella verk. Copydan har fått tillstånd från kulturministeriet att uppbära och administrera den ersättning som mottas för användningen av verken samt att fördela ersättningen mellan rättsinnehavarna.

12 Nokia säljer mobiltelefoner i Danmark. Bolaget levererar mobiltelefonerna till återförsäljare, vilka i sin tur säljer dem vidare till sina kunder, som kan vara privatpersoner eller näringsidkare. Alla mobiltelefoner har ett internt minne. Dessutom har vissa mobiltelefonmodeller, utöver SIM-kortet, ett extra minneskort. Om användaren har en mobiltelefon med ett minneskort kan han eller hon lagra data på minneskortet, såsom telefonnummer, kontakter och bilder som har tagits med telefonen. På minneskortet kan användaren även lagra filer innehållande musikaliska verk, filmer och andra skyddade verk. Filerna kan ha laddats ned från internet eller härröra från användarnas dvd:er, cd:ar, mp3-spelare eller datorer.

13 Det är ostridigt mellan parterna i det nationella målet att om en användare lagrar skyddade verk på en mobiltelefon som både har ett internt minne och ett minneskort, så lagras dessa verk som huvdregel på minneskortet. Om användaren ändrar telefonens inställningar kan verken emellertid även lagras i det interna minnet.

14 Copydan anser att minneskort till mobiltelefoner, förutsatt att de inte har ytterst låg lagringskapacitet, ska omfattas av upphovsrättslagens system för rimlig kompensation för undantaget från mångfaldiganderätten (nedan kallad rimlig kompensation). Copydan väckte därför talan mot Nokia med yrkande om att bolaget skulle förpliktas att till Copydan betala privatkopieringsersättning för de minneskort som importerats under perioden 2004–2009.

15 Nokia anförde följande: Privatkopieringsersättning ska inte betalas när mångfaldigandet inte är lagligt och inte heller när upphovsrättsinnehavaren har tillåtit att det mångfaldigade verket används, exempelvis genom att det skyddade verket laddas ned från en webbplats för e-handel. Det är således bara lagligt mångfaldigande för privat bruk som rättsinnehavaren inte har tillåtit som kan omfattas av systemet för rimlig kompensation. Minneskort till mobiltelefoner innehåller emellertid sällan sådana kopior och därmed kan det inte krävas någon ersättning för dessa kopior.

16 Mot denna bakgrund beslutade Østre Landsret att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Är det förenligt med [direktiv 2001/29] att det i nationell lagstiftning föreskrivs att det ska betalas kompensation till rättsinnehavarna för mångfaldigande som utförs från någon av följande källor:

a) filer som kunden använder med tillstånd från rättsinnehavaren och för vilka vederbörande betalat ersättning (licensierat innehåll från exempelvis nätbutiker),

b) filer som kunden använder med tillstånd från rättsinnehavaren utan att betala ersättning (licensierat innehåll exempelvis inom ramen för en marknadsföringskampanj),

c) användarens egen dvd, cd, mp3-spelare, dator eller liknande, där det inte används effektiva tekniska åtgärder,

d) användarens egen dvd, cd, mp3-spelare, dator eller liknande, där det används effektiva tekniska åtgärder,

e) en utomståendes dvd, cd, mp3-spelare, dator eller liknande,

f) olagligt kopierade verk från internet eller andra källor,

g) filer som på annat sätt kopieras lagligt, exempelvis från internet (från lagliga källor, där det inte har beviljats licens).

2) På vilket sätt ska det i medlemsstaternas lagstiftning om [rimlig kompensation] … tas hänsyn till effektiva tekniska åtgärder (artikel 6 i [direktiv 2001/29])?

3) Vilka situationer kan, vid beräkningen av [den rimliga kompensationen] …, anses utgöra ’situationer när förfånget för rättsinnehavaren är obetydligt’ i den mening som avses i skäl 35 i [direktiv 2001/29], vilket medför att det är oförenligt med direktivet att medlemsstaternas lagstiftning innebär att det ska betalas kompensation till rättsinnehavarna för privatkopieringen …?

4) a) Om det läggs till grund att den primära eller viktigaste funktionen hos minneskort till mobiltelefoner inte är privatkopiering, är det då förenligt med [direktiv 2001/29] att medlemsstaternas lagstiftning föreskriver att det ska betalas kompensation till rättsinnehavarna för kopiering på dessa minneskort?

b) Om det läggs till grund att privatkopiering är en av de primära, eller en av de viktigaste, funktionerna hos minneskort till mobiltelefoner, är det då förenligt med [direktiv 2001/29] att medlemsstaternas lagstiftning föreskriver att det ska betalas kompensation till rättsinnehavarna för kopiering på dessa minneskort?

5) Är det förenligt med begreppet skälig avvägning i skäl 31 i [direktiv 2001/29] och med den enhetliga tolkning som ska göras av begreppet rimlig kompensation i artikel 5.2 b i direktivet, vilken ska utgå från ”skadan”, att det enligt medlemsstaternas lagstiftning kan krävas ersättning för minneskort, men inte för interna minnen, såsom [minnen i] MP3-spelare eller iPods, vilka är avsedda för och primärt används för lagring av privata kopior?

6) a) Utgör [direktiv 2001/29] hinder för att det föreskrivs i en medlemsstats lagstiftning att en tillverkare och/eller importör som säljer minneskort till näringsidkare, vilka i sin tur säljer korten vidare till både privatpersoner och näringsidkare, ska betala privatkopieringsersättning, när tillverkaren och/eller importören inte känner till huruvida minneskorten har sålts till privatpersoner eller näringsidkare?

b) Påverkas svaret på fråga 6 a om det i en medlemsstats lagstiftning finns bestämmelser som medför att tillverkaren, importören och/eller distributören inte ska betala någon ersättning för minneskort som används i näringsverksamhet, att tillverkaren, importören och/eller distributören – såvitt ersättning ändå har betalats – kan kräva återbetalning av ersättningen för minneskort som används i näringsverksamhet och att tillverkaren, importören och/eller distributören kan sälja minneskort till andra företag, som är registrerade hos den organisation som administrerar ersättningssystemet, utan att betala ersättning?

c) Påverkas svaret på frågorna 6 a och b

i) om det i en medlemsstats lagstiftning finns bestämmelser som medför att tillverkaren, importören och/eller distributören inte ska betala någon ersättning för minneskort som används i näringsverksamhet, varvid begreppet användning i näringsverksamhet tolkas som en avdragsmöjlighet vilken endast kan tillämpas av företag som har auktoriserats av Copydan, medan ersättning ska betalas för minneskort som används i näringsverksamhet av näringsidkare som inte är godkända av Copydan,

ii) om det i en medlemsstats lagstiftning finns bestämmelser som medför att tillverkaren, importören och/eller distributören – såvitt ersättning ändå (teoretiskt sett) har betalats – kan kräva återbetalning när det gäller minneskort i den mån dessa används i näringsverksamhet, varvid det i praktiken endast är köparen av minneskortet som kan beviljas återbetalning av ersättningen och det krävs att köparen skickar en begäran om återbetalning av ersättningen till Copydan,

iii) om det i en medlemsstats lagstiftning finns bestämmelser som medför att tillverkaren, importören och/eller distributören kan sälja minneskort till andra företag som har anmält sig till den organisation som administrerar ersättningssystemet utan att betala ersättning, varvid Copydan är den organisation som administrerar ersättningssystemet och de nämnda företagen inte känner till huruvida minneskorten har sålts till privatpersoner eller näringsidkare?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

17 Vissa av den hänskjutande domstolens frågor hänvisar inte uttryckligen till artikel 5.2 b i direktiv 2001/29, medan andra innehåller en hänvisning till denna artikel. Det framgår emellertid klart av beslutet om hänskjutande att alla frågorna ska förstås så att de avser denna bestämmelse. Domstolen kommer därmed att pröva frågorna utifrån artikel 5.2 b i direktiv 2001/29.

Fråga 4

18 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 4, vilken ska behandlas först, för att få klarhet i huruvida artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 utgör hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver rimlig kompensation för multifunktionella medier, såsom minneskort till mobiltelefoner, oavsett om huvudfunktionen hos dessa medier är privatkopiering.

19 Det följer av artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 att en medlemsstat, som beslutar sig för att i sin nationella rätt införa det i denna bestämmelse föreskrivna undantaget från mångfaldiganderätten när det gäller privatkopiering, är skyldig att föreskriva en rätt till ”rimlig kompensation” för innehavarna av ensamrätten till mångfaldigandet (dom Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punkt 30, och dom Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, punkt 19).

20 Eftersom de olika beståndsdelarna i systemet för rimlig kompensation inte preciseras ytterligare i direktivet har medlemsstaterna ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att avgränsa dessa. Det ankommer bland annat på medlemsstaterna att bestämma vem som ska vara skyldig att betala kompensationen och att fastställa formen för, de närmare bestämmelserna om och nivån på kompensationen (se, för ett liknande resonemang, dom Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, punkt 23, och dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkt 20).

21 Den rimliga kompensationen, och följaktligen systemet för rimlig kompensation och nivån på kompensationen, måste emellertid stå i samband med den skada som rättsinnehavarna orsakas på grund av privatkopieringen (se, för ett liknande resonemang, dom Padawan, EU:C:2010:620, punkterna 40 och 42).

22 Eftersom det är den person som för privat bruk mångfaldigar ett verk utan att dessförinnan begära tillstånd för detta från den berörda rättsinnehavaren som förorsakar rättsinnehavaren skada, ankommer det i princip på denna person att ersätta skadan genom att finansiera rättsinnehavarens kompensation (se, för ett liknande resonemang, dom Padawan, EU:C:2010:620, punkt 45, och dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkt 23).

23 Domstolen har emellertid slagit fast att medlemsstaterna – med tanke på de praktiska svårigheterna att identifiera privatanvändarna och ålägga dem att ersätta rättsinnehavarna för deras skada – i syfte att finansiera den rimliga kompensationen får införa en ersättning för privatkopiering, som inte belastar de berörda privatpersonerna utan dem som förfogar över utrustning, apparater och medier för digitalt mångfaldigande och, i denna egenskap, rättsligt eller faktiskt ställer utrustningen till privatpersoners förfogande eller tillhandahåller dem en tjänst i form av mångfaldigande. Inom ramen för ett sådant system ska privatkopieringsersättningen tas ut av dem som förfogar över nämnda utrustning, apparater och medier (dom Padawan, EU:C:2010:620, punkt 46, och dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkt 24).

24 Det är härvidlag inte nödvändigt att visa att de fysiska personerna faktiskt har mångfaldigat det aktuella verket för privat bruk med hjälp av utrustningen, apparaterna och medierna. Det är nämligen befogat att anta att sådana fysiska personer utnyttjar tillgången till utrustningen, apparaterna och medierna fullt ut, det vill säga att de får antas använda sig av deras samtliga funktioner, däribland möjligheten till mångfaldigande (se, för ett liknande resonemang, dom Padawan, EU:C:2010:620, punkterna 54 och 55).

25 Om utrustningen, apparaterna och medierna för digitalt mångfaldigande ställs till de fysiska personernas förfogande i egenskap av privatanvändare, räcker det faktum att det med utrustningen, apparaterna och medierna går att framställa kopior för att motivera tillämpningen av privatkopieringsersättningen (se, för ett liknande resonemang, dom Padawan, EU:C:2010:620, punkt 56).

26 Det framgår följaktligen av domstolens praxis att det i princip saknar betydelse om ett medium endast har en funktion eller om det är multifunktionellt och om mångfaldigandefunktionen i förekommande fall är underordnad i förhållande till andra funktioner. Slutanvändarna antas nämligen använda sig av mediets alla funktioner.

27 Multifunktionaliteten och mångfaldigandefunktionens underordnade karaktär kan emellertid ha betydelse för storleken av den rimliga kompensationen. Det ska i detta avseende särskilt noteras att de behöriga myndigheterna, med beaktande av övervägandena i punkt 21 i denna dom, i princip ska fastställa kompensationsbeloppet utifrån den relativa betydelsen av det aktuella mediets kapacitet att mångfaldiga verk för privat bruk.

28 Om det visar sig att denna funktion i praktiken nästan aldrig används av samtliga mediets användare behöver tillhandahållandet av denna funktion således, enligt skäl 35 i direktiv 2001/29, inte ge upphov till någon skyldighet att betala rimlig kompensation. I så fall skulle det nämligen anses att förfånget för rättsinnehavarna är obetydligt.

29 Mot denna bakgrund ska fråga 4 besvaras enligt följande. Artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 utgör inte hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver rimlig kompensation för multifunktionella medier, såsom minneskort till mobiltelefoner, oavsett om huvudfunktionen hos dessa medier är privatkopiering, förutsatt att en av funktionerna hos medierna – även om den är underordnad – ger

deras innehavare möjlighet att använda dem för detta ändamål. Huruvida privatkopieringsfunktionen är huvudsaklig eller underordnad kan emellertid, liksom den relativa betydelsen av mediets mångfaldigandekapacitet, påverka storleken av den rimliga kompensation som ska betalas. I den mån det förfång som orsakas rättsinnehavarna kan anses obetydligt behöver tillhandahållandet av privatkopieringsfunktionen inte ge upphov till någon skyldighet att betala kompensation.

Fråga 5

30 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 5, som ska behandlas som andra punkt, för att få klarhet i huruvida artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 utgör hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver att det ska betalas privatkopieringsersättning för tillhandahållande av medier som kan användas för mångfaldigande för privat bruk, såsom minneskort till mobiltelefoner, men inte för tillhandahållande av komponenter som huvudsakligen är avsedda för lagring av privatkopior, såsom interna minnen i MP3-spelare.

31 Undantagen i artikel 5 i direktiv 2001/29 ska tillämpas med iakttagande av principen om likabehandling, vilken utgör en allmän princip i unionsrätten och vilken stadfästs i artikel 20 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (se, i det sistnämnda hänseendet, dom Glatzel, C–356/12, EU:C:2014:350, punkt 43).

32 Enligt domstolens fasta praxis innebär principen om likabehandling att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se, bland annat, dom Soukupová, C-401/11, EU:C:2013:223, punkt 29, och dom Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, punkt 15).

33 Härav följer att medlemsstaterna inte får införa närmare bestämmelser om rimlig kompensation, vilka medför en omotiverad skillnad i behandlingen mellan olika kategorier av näringsidkare som saluför jämförbara varor, vilka omfattas av undantaget för privatkopiering, eller mellan olika kategorier av användare av skyddade alster.

34 I det nationella målet är det utrett att den nationella lagstiftningen leder till en skillnad mellan, å ena sidan, medier som kan skiljas från apparater med funktionen digitalt mångfaldigande och, å andra sidan, komponenter som inte går att skilja från sådana apparater. Privatkopieringsersättning ska nämligen betalas vid tillhandahållande av medierna, men inte när det gäller tillhandahållande av komponenterna.

35 I detta hänseende finner domstolen att både de multifunktionella medierna, såsom minneskort till mobiltelefoner, och de integrerade komponenterna, såsom interna minnen i mp3-spelare, kan användas för mångfaldigande av skyddade verk för privat bruk och således skada upphovsrättsinnehavarna.

36 Samma bedömning kan göras vad gäller minneskort till mobiltelefoner och interna minnen i sådana telefoner. Även om interna minnen i mobiltelefoner, såsom framgår av punkt 13 i denna dom, inom en och samma telefon har en mångfaldigandefunktion som är identisk med minneskortens mångfaldigandefunktion, framgår det inte av handlingarna i målet att det ska betalas privatkopieringsersättning när det gäller tillhandahållande av sådana interna minnen.

37 Det ankommer emellertid på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida det i förekommande fall finns andra omständigheter som innebär att de integrerade komponenterna, trots att de har samma mångfaldigandefunktion som minneskort till mobiltelefoner, inte är jämförbara med minneskorten utifrån de krav som är förbundna med den rimliga kompensationen.

38 I detta avseende kan den hänskjutande domstolen bland annat överväga om det har någon betydelse att de nämnda komponenterna inte kan skiljas från de apparater i vilka de är integrerade, medan medier som används i exakt samma mångfaldigandesyfte, såsom minneskort, kan tas ut ur apparaterna, vilket kan underlätta ytterligare mångfaldiganden av samma verk på andra medier.

39 Om den hänskjutande domstolen skulle finna att de nämnda komponenterna och medierna är jämförbara utifrån de krav som är förbundna med den rimliga kompensationen, ska den därefter pröva huruvida den särbehandling som följer av det nationella systemet för rimlig kompensation är motiverad.

40 Denna särbehandling skulle exempelvis kunna vara motiverad om rättsinnehavarna får rimlig kompensation i någon annan form för de integrerade komponenter som kan användas för mångfaldigande, men inte för de medier som är aktuella i det nationella målet och som kan tas ut ur de aktuella apparaterna.

41 Mot denna bakgrund ska fråga 5 besvaras enligt följande. Artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 utgör inte hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver att det ska betalas privatkopieringsersättning för tillhandahållande av medier som kan användas för mångfaldigande för privat bruk, såsom minneskort till mobiltelefoner, men inte för tillhandahållande av komponenter som huvudsakligen är avsedda för lagring av privatkopior, såsom interna minnen i mp3-spelare, såvida dessa olika kategorier av medier och komponenter inte är jämförbara eller såvida den särbehandling som de är föremål för är motiverad, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva.

Fråga 6

42 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 6, som ska behandlas som tredje punkt, för att få klarhet i huruvida artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning som innebär att tillverkare och importörer som säljer minneskort till mobiltelefoner till näringsidkare ska betala privatkopieringsersättning när de vet att korten ska säljas vidare men inte om de slutliga köparna av korten är privatpersoner eller näringsidkare. Den hänskjutande domstolen vill även veta huruvida svaret på denna fråga påverkas av att tillverkarna och importörerna

— inte är skyldiga att betala privatkopieringsersättning om de säljer minneskorten till näringsidkare som är registrerade hos den organisation som administrerar ersättningssystemet, och

— kan kräva återbetalning av privatkopieringsersättningen om minneskorten till mobiltelefonerna används i näringsverksamhet, men det i praktiken endast är den slutliga köparen av ett sådant minneskort som kan få privatkopieringsersättningen återbetald om han eller hon ger in en begäran om återbetalning till den organisation som administrerar ersättningssystemet.

43 Såsom framgår av punkt 23 i denna dom får medlemsstaterna – i syfte att finansiera den rimliga kompensationen – införa en ersättning för privatkopiering, som inte belastar de berörda privatpersonerna utan dem som förfogar över utrustning, apparater och medier för digitalt mångfaldigande och, i denna egenskap, rättsligt eller faktiskt ställer utrustningen till privatpersoners förfogande eller tillhandahåller dem en tjänst i form av mångfaldigande.

44 Det framgår även av domstolens praxis att medlemsstaterna, under vissa villkor, får tillämpa privatkopieringsersättningen utan åtskillnad på inspelningsmedier som kan användas för mångfaldigande, även om den slutliga användningen av dessa medier inte faller in under artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 (se, för ett liknande resonemang, dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkt 31).

45 Ett system för privatkopieringsersättning är endast förenligt med denna bestämmelse om det har införts på grund av praktiska svårigheter och om de ersättningsskyldiga har rätt att få ersättningen återbetald för det fall det visar sig att den inte ska betalas (se, för ett liknande resonemang, dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkt 31).

46 Ett system för privatkopieringsersättning kan bland annat vara motiverat av behovet att avhjälpa det problem som består i att det är omöjligt att identifiera slutanvändarna eller av behovet att hantera de praktiska svårigheterna med denna identifikation eller andra liknande svårigheter (se, för ett liknande resonemang, dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkterna 31 och 34).

47 Det framgår emellertid av domstolens praxis att ersättningen i vart fall inte ska tillämpas på tillhandahållande av utrustning, apparater och medier för mångfaldigande till andra personer än fysiska personer, för ändamål som är uppenbart skilda från privatkopiering (se, för ett liknande resonemang, dom Padawan, EU:C:2010:620, punkt 52, och dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkt 28).

48 Rätten till återbetalning av ersättningen måste i övrigt kunna göras gällande på ett effektivt sätt och får inte innebära att det blir orimligt svårt att återfå den betalda ersättningen i ett sådant fall som faller utanför artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 (se, för ett liknande resonemang, dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkterna 31 och 34).

49 I det nationella målet ankommer det på den hänskjutande domstolen att pröva, för det första, huruvida införandet av det system enligt vilket privatkopieringsersättning ska betalas när minneskort till mobiltelefoner släpps ut på marknaden är motiverat på grund av sådana praktiska svårigheter som nämnts i punkt 46 i denna dom.

50 I detta hänseende framgår det av de överväganden som nämnts i punkt 47 i denna dom att det inte ska betalas någon ersättning när korten släpps ut på marknaden om den aktuella tillverkaren eller importören visar att korten har tillhandahållits andra personer än fysiska personer, för ändamål som är uppenbart skilda från mångfaldigande för privat bruk.

51 Dessutom konstaterar domstolen att de praktiska problemen med att identifiera slutanvändarna och med uppbörden av ersättningen inte kan motivera att det endast är leveranser av minneskort till mobiltelefoner till näringsidkare som är registrerade hos den organisation som administrerar systemet för privatkopieringsersättning som omfattas av detta undantag från skyldigheten att betala ersättning. En sådan begränsning skulle nämligen innebära att de olika grupperna av näringsidkare behandlades olika, eftersom alla dessa grupper befinner sig i en jämförbar situation vad gäller privatkopieringsersättning oberoende av om de är registrerade hos nämnda organisation eller inte.

52 För det andra ska den hänskjutande domstolen, när det gäller rätten till återbetalning, kontrollera denna rätts räckvidd, hur effektivt den kan göras gällande, hur tillgänglig den är, hur den har tillkännagetts och hur lätt det är att tillämpa den, för att därefter bedöma huruvida denna rätt gör det möjligt att kompensera för den eventuella obalans som uppstått till följd av det system som inrättats för att hantera de konstaterade praktiska svårigheterna (se dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, punkt 36).

53 I detta hänseende finner domstolen att eftersom det i det nationella målet aktuella systemet för privatkopieringsersättning innebär att de ersättningsskyldiga kan övervältra ersättningsbeloppet på de aktuella mobiltelefonernas pris så att det belastar slutanvändarna, är det i princip förenligt med den i skäl 31 i direktiv 2001/29 nämnda skäliga avvägningen mellan rättsinnehavarnas intressen och intressena hos användarna av de skyddade alstren att det endast är den slutliga köparen av en sådan telefon som kan få ersättningen återbetald och att detta villkoras av att vederbörande ansöker om återbetalning hos den organisation som administrerar ersättningssystemet.

54 I den mån en sådan möjlighet är säkerställd har det ingen betydelse om tillverkarna eller importörerna av de aktuella telefonerna, vilka ska betala privatkopieringsersättningen, har eller inte har tillgång till uppgifter om huruvida de slutliga köparna av telefonerna är privatpersoner eller näringsidkare.

55 Mot denna bakgrund ska fråga 6 besvaras enligt följande. Artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning som innebär att tillverkare och importörer som säljer minneskort till mobiltelefoner till näringsidkare ska betala privatkopieringsersättning när de vet att korten ska säljas vidare men inte om de slutliga köparna av korten är privatpersoner eller näringsidkare, under förutsättning att

— införandet av ett sådant system är motiverat av praktiska svårigheter,

— de ersättningsskyldiga undantas från skyldigheten att betala ersättningen om de visar att de har tillhandahållit minneskorten till mobiltelefonerna till andra personer än fysiska personer, för ändamål som är uppenbart skilda från mångfaldigande för privat bruk, varvid undantagandet inte får begränsas till att endast gälla tillhandahållanden till de näringsidkare som är registrerade hos den organisation som administrerar ersättningssystemet, och

— ersättningssystemet innefattar en rätt till återbetalning av privatkopieringsersättningen som kan utövas på ett effektivt sätt och det inte blir orimligt svårt att återfå den betalda ersättningen, varvid återbetalningen får ske enbart till den slutliga köparen av minneskortet efter ansökan om återbetalning hos nämnda organisation.

Fråga 3

56 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 3, som ska behandlas som fjärde punkt, för att få klarhet i hur artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 ska tolkas mot bakgrund av preciseringen i skäl 35 i direktivet att det i vissa situationer när förfånget för rättsinnehavaren är ”obetydligt [inte behöver] uppkomma någon betalningsskyldighet”.

57 I detta hänseende ska det för det första noteras att målet med direktiv 2001/29 är att harmonisera vissa, men inte alla, aspekter av upphovsrätten och närstående rättigheter (dom Padawan, EU:C:2010:620, punkt 35). För det andra är direktivets systematik avgränsad genom flera bestämmelser som visar unionslagstiftarens avsikt att ge medlemsstaterna ett utrymme för skönsmässig bedömning vid direktivets genomförande, såsom artikel 5, vilken anger ett antal undantag och inskränkningar som det står medlemsstaterna fritt att införliva i sina nationella rättsordningar.

58 Enligt skäl 35 i direktivet bör rättsinnehavaren dessutom, när det gäller vissa undantag eller inskränkningar, få rimlig kompensation. I vissa situationer när förfånget för rättsinnehavaren är obetydligt behöver det emellertid inte krävas någon sådan kompensation.

59 På samma sätt som medlemsstaterna kan välja att föreskriva, eller att inte föreskriva, något av undantagen i artikel 5.2 i direktiv 2001/29 kan de, enligt vad som anges i skäl 35 i direktivet, välja att – i vissa situationer som omfattas av tillämpningsområdet för de undantag som de valt att införa – föreskriva att rimlig kompensation inte ska betalas om förfånget för rättsinnehavarna är obetydligt.

60 Detta gäller i alla delar för undantaget för privatkopiering i artikel 5.2 b i direktivet.

61 Av de skäl som angetts i föregående punkter ingår det även i medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning att fastställa en gräns under vilken förfånget kan kvalificeras som obetydligt i den mening som avses i skäl 35 i direktivet, förutsatt bland annat att tillämpningen av denna gräns är förenlig med principen om likabehandling, såsom den beskrivits i punkt 31 i denna dom.

62 Mot denna bakgrund ska fråga 3 besvaras enligt följande. Artikel 5.2 b i direktiv 2001/29, jämförd med skäl 35 i samma direktiv, ska tolkas så, att medlemsstaterna, i vissa situationer som omfattas av tillämpningsområdet för undantaget för privatkopiering, får föreskriva att rimlig kompensation inte ska betalas om förfånget för rättsinnehavarna i dessa situationer är obetydligt. Det ingår härvid i medlemsstaternas befogenhet att fastställa gränsen för när det kan anses vara fråga om obetydligt förfång, förutsatt att gränsen bland annat tillämpas med iakttagande av principen om likabehandling.

Fråga 1 a och b

63 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 a och b, för att få klargjort huruvida det – när det gäller de krav som följer av artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 och i synnerhet kravet på rimlig kompensation – har någon betydelse att rättsinnehavaren har tillåtit att filer innehållande skyddade verk används, bland annat för mångfaldigande för privat bruk.

64 Det framgår av punkterna 24 och 25 i denna dom att det inte är nödvändigt att visa att användarna av nämnda filer rent faktiskt utför mångfaldigande för privat bruk, eftersom det med fog kan presumeras att dessa användare fullt ut utnyttjar tillgången till filerna. Härav följer att om en rättsinnehavare tillåter att en fysisk person använder sådana filer genom att ge honom eller henne tillgång till filerna är själva möjligheten att använda filerna för mångfaldigande av skyddade verk i sig tillräcklig för att det ska vara motiverat att tillämpa en privatkopieringsersättning.

65 När det gäller frågan hur den rimliga kompensationen påverkas av att rättsinnehavaren har tillåtit användningen av filer innehållande skyddade verk har domstolen emellertid uttalat följande. När en medlemsstat – med stöd av artikel 5.2 i direktiv 2001/29 och inom ramen för denna bestämmelses materiella tillämpningsområde – har beslutat att rättsinnehavarna inte ska ha rätten att tillåta mångfaldigande för privat bruk av sina skyddade verk, saknar ett eventuellt tillstånd från rättsinnehavarnas sida rättsverkan i den medlemsstaten. Ett tillstånd har således inte någon inverkan på den skada som rättsinnehavarna åsamkas som en följd av beslutet att ensamrätt inte ska gälla och kan följaktligen inte påverka den rimliga kompensationen, oavsett om denna kompensation föreskrivs i en tvingande eller i en frivillig bestämmelse i enlighet med den tillämpliga bestämmelsen i detta direktiv (se dom VG Wort m.fl., C–457/11–C–460/11, EU:C:2013:426, punkt 37).

66 Eftersom tillståndet, under de förutsättningar som angetts i föregående punkt, saknar rättsverkan kan det inte i sig ge upphov till en skyldighet för användaren av de aktuella filerna att betala någon kompensation för mångfaldigande för privat bruk till den rättsinnehavare som tillåtit användningen.

67 Mot denna bakgrund ska fråga 1 a och b, besvaras enligt följande. Direktiv 2001/29 ska tolkas så, att när en medlemsstat – med stöd av artikel 5.2 i direktivet och inom ramen för denna bestämmelses materiella tillämpningsområde – har beslutat att rättsinnehavarna inte ska ha rätt att tillåta mångfaldigande för privat bruk av sina verk, påverkar ett tillstånd från en rättsinnehavare att använda filer innehållande dennes verk inte skyldigheten att betala rimlig kompensation för sådant mångfaldigande som, i enlighet med artikel 5.2 b i direktivet, utförs med hjälp av sådana filer och tillståndet kan inte i sig ge upphov till någon skyldighet för användaren av de aktuella filerna att betala kompensation till denna rättsinnehavare.

Fråga 1 c och d samt fråga 2

68 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 c och d samt fråga 2 – vilka ska behandlas som sjätte punkt – för att få klarhet i huruvida tillämpningen av sådana tekniska åtgärder som avses i artikel 6 i direktiv 2001/29 på anordningar som används för mångfaldigande av skyddade verk – såsom dvd:er, cd:ar, mp3-spelare och datorer – kan påverka den rimliga kompensation som ska betalas för mångfaldigande för privat bruk som utförts genom sådana anordningar.

69 Domstolen har härvid redan slagit fast att de tekniska åtgärder som det hänvisas till i artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 har till syfte att begränsa sådana handlingar som rättsinnehavarna inte har tillåtit, det vill säga att säkerställa en riktig tillämpning av den bestämmelsen och att därigenom hindra sådana handlingar som inte uppfyller de stränga krav som bestämmelsen uppställer (dom VG Wort m.fl., EU:C:2013:426, punkt 51, och dom ACI Adam m.fl., C–435/12, EU:C:2014:254, punkt 43).

70 Eftersom det är medlemsstaterna och inte rättsinnehavarna som beslutar om undantaget för privatkopiering och som tillåter att skyddade verk och andra alster används för att göra kopior för privat bruk, ankommer det vidare på den medlemsstat som, genom att införa undantaget, har tillåtit privatkopiering att säkerställa en korrekt tillämpning av nämnda undantag och därigenom begränsa handlingar som inte har tillåtits av rättsinnehavarna (dom VG Wort m.fl., EU:C:2013:426, punkterna 52 och 53, och dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, punkt 44).

71 Domstolen har, mot bakgrund av att vidtagandet av sådana tekniska åtgärder som avses i artikel 6 i direktiv 2001/29 är frivilligt, slagit fast att även om det finns möjlighet att vidta tekniska åtgärder, kan en underlåtelse att vidta sådana åtgärder inte medföra att rätten till rimlig kompensation bortfaller (dom VG Wort m.fl., EU:C:2013:426, punkt 57).

72 Det står dock den berörda medlemsstaten fritt att göra den konkreta nivån på kompensationen till rättsinnehavarna avhängig av om sådana tekniska åtgärder har vidtagits eller inte, så att rättsinnehavarna ges ett verkligt incitament att vidta sådana åtgärder och att de på så sätt frivilligt bidrar till att undantaget för privatkopiering tillämpas på ett korrekt sätt (dom VG Wort m.fl., EU:C:2013:426, punkt 58).

73 Mot denna bakgrund ska fråga 1 c och d samt fråga 2 besvaras enligt följande. Det faktum att rimlig kompensation ska betalas för mångfaldigande för privat bruk som utförts genom anordningar som används för mångfaldigande av skyddade verk – såsom dvd:er, cd:ar, mp3-spelare och datorer – påverkas inte av huruvida sådana tekniska åtgärder som avses i artikel 6 i direktiv 2001/29 har tillämpats på dessa anordningar. Att sådana åtgärder tillämpas kan emellertid påverka den konkreta nivån på kompensationen.

Fråga 1 f

74 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 f – vilken ska behandlas som sjunde punkt – för att få klarhet i huruvida direktiv 2001/29 utgör hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver rimlig kompensation för mångfaldigande från olagliga källor, det vill säga från skyddade verk som gjorts tillgängliga för allmänheten utan tillstånd från rättsinnehavarna.

75 Domstolen har redan slagit fast att direktiv 2001/29 utgör hinder för nationell lagstiftning som inte skiljer mellan lagliga och olagliga källor vid mångfaldigande för privat bruk (se, för ett liknande resonemang, dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, punkt 58).

76 Domstolen har i detta hänseende konstaterat att artikel 5.2 b i direktivet ska tolkas restriktivt och att en sådan tolkning inte medger att denna bestämmelse anses medföra att upphovsrättsinnehavarna, utöver den i bestämmelsen uttryckligt stadgade inskränkningen, måste tolerera intrång i sina rättigheter i samband med privatkopiering (se, för ett liknande resonemang, dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, punkt 31).

77 Domstolen har i övrigt angett att ett system för privatkopieringsersättning som har samma kännetecken som det system som är aktuellt i det nationella målet, vilket inte skiljer mellan mångfaldigande för privat bruk som sker från lagliga respektive olagliga källor vad gäller beräkningen av den rimliga kompensationen, inte upprätthåller en sådan skälig avvägning som ska göras mellan upphovsrättsinnehavarnas intressen och intressena hos användarna av de skyddade alstren, eftersom

det innebär att alla användare som förvärvar utrustning, apparater eller medier för vilka privatkopieringsersättning ska betalas straffas indirekt (se, för ett liknande resonemang, dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, punkterna 54–56).

78 Genom att betala privatkopieringsersättningen, vilken fastställs oberoende av huruvida mångfaldigande sker utifrån lagliga eller olagliga källor, bidrar dessa användare nämligen ofrånkomligen till att ersätta skada orsakad genom mångfaldigande för privat bruk utifrån olagliga källor, vilket inte är tillåtet enligt direktiv 2001/29. Detta medför att användarna påförs en icke försumbar extra kostnad för att göra privatkopior som omfattas av undantaget i artikel 5.2 b i direktivet (se dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, punkt 56).

79 Mot denna bakgrund ska fråga 1 f, besvaras enligt följande. Direktiv 2001/29 utgör hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver rimlig kompensation för mångfaldiganden från olagliga källor, det vill säga från skyddade verk som gjorts tillgängliga för allmänheten utan tillstånd från rättsinnehavarna.

Fråga 1 e

80 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 e – vilken ska behandlas som åttonde punkt – för att få klarhet i huruvida direktiv 2001/29 utgör hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver rimlig kompensation för mångfaldigande av skyddade verk som utförs av en fysisk person genom, eller med hjälp av, en anordning som tillhör en utomstående.

81 I detta hänseende konstaterar domstolen att artikel 5.2 b i direktivet anger tre faktorer som i förening avgränsar dess tillämpningsområde, nämligen föremålet för mångfaldigandet, den person som utför mångfaldigandet och mångfaldigandet i sig.

82 När det gäller föremålet för mångfaldigandet erinrar domstolen om att det i nämnda bestämmelse görs undantag från en rättsinnehavares ensamrätt att tillåta eller förbjuda mångfaldigande av det aktuella verket. Detta förutsätter att föremålet för det mångfaldigande som avses i bestämmelsen är ett skyddat verk, som inte är förfalskat eller piratkopierat (se, för ett liknande resonemang, dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, punkt 58).

83 Vidare preciseras det i artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 att mångfaldigandet endast får utföras av en fysisk person som kopierar det aktuella skyddade verket för privat bruk för ett syfte som varken direkt eller indirekt är kommersiellt.

84 När det slutligen gäller mångfaldigandet i sig hänvisar artikel 5.2 b i direktivet endast till de medier på vilka det skyddade verket får mångfaldigas.

85 I detta hänseende räcker det rent faktiskt att jämföra utformningen av undantaget för privatkopiering med utformningen av det undantag från mångfaldiganderätten som föreskrivs i artikel 5.2 a i direktivet. Medan sistnämnda undantag är tillämpligt på ”mångfaldigande på papper eller varje annat liknande medium” är undantaget för privatkopiering tillämpligt på ”mångfaldigande på alla typer av medier”.

86 Ordalydelsen i artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 ger emellertid ingen som helst precisering av beskaffenheten av den anordning varigenom, eller med vars hjälp, privatkopieringen äger rum. I synnerhet nämns inget om med vilken rätt, i juridiskt hänseende, den fysiska person som utför mångfaldigandet för privat bruk innehar den anordning som vederbörande använder. Denna kan exempelvis innehas med äganderätt.

87 I denna del ska det för det första noteras att undantaget i denna bestämmelse ska tolkas restriktivt, vilket innebär att det inte kan tolkas så att det omfattar andra situationer än dem som uttryckligen anges (se, analogt, dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, punkt 23, och dom Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, punkt 24).

88 För det andra syftar direktivet till att harmonisera vissa, men inte alla, aspekter av upphovsrätten (dom Padawan, EU:C:2010:620, punkt 35). Det faktum att det i direktivet inte nämns något om den beskaffenhet eller de särdrag som avses i punkt 86 i denna dom visar att unionslagstiftaren ansåg att dessa inte är relevanta för att nå det eftersträvade målet med den partiella harmoniseringen.

89 Härav följer att frågan huruvida den anordning som en privatperson använder för att framställa privatkopior måste tillhöra denna person eller om den kan tillhöra en utomstående inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 5.2 b i direktiv 2001/29.

90 I motsats till vad Europeiska kommissionen anfört ska artikel 5.2 b i direktivet således inte läsas mot bakgrund av artikel 5.5 i samma direktiv, eftersom artikel 5.5 varken syftar till att påverka det materiella innehållet i de bestämmelser som omfattas av artikel 5.2 i direktivet eller att utvidga räckvidden för de olika undantag och inskränkningar som föreskrivs där (se dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, punkt 26).

91 Mot denna bakgrund ska fråga 1 e, besvaras enligt följande. Direktiv 2001/29 utgör inte hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver rimlig kompensation för mångfaldigande av skyddade verk som utförs av en fysisk person genom, eller med hjälp av, en anordning som tillhör en utomstående.

Fråga 1 g

92 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 g – vilken ska behandlas som nionde punkt – för att få klarhet i huruvida direktiv 2001/29 utgör hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver rimlig kompensation för mångfaldigande ”på annat sätt” från lagliga källor, såsom exempelvis internet.

93 Det framgår av domstolens fasta praxis att en begäran om förhandsavgörande ska avvisas om en nationell domstol inte ger EU-domstolen de uppgifter om de faktiska och rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna besvara frågorna på ett ändamålsenligt sätt (se, för ett liknande resonemang, dom Belvedere Costruzioni, C-500/10, EU:C:2012:186, punkt 16, och beslut Stefan, C-329/13, EU:C:2014:815, punkt 24).

94 I detta fall har den hänskjutande domstolen inte tillhandahållit tillräckligt utförliga uppgifter om beskaffenheten av det mångfaldigande som är föremål för den fråga som ställts.

95 Domstolen kan under dessa omständigheter inte besvara fråga 1 g, på ett ändamålsenligt sätt. Begäran om förhandsavgörande ska således avvisas såvitt gäller denna fråga.

Rättegångskostnader

96 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) **Artikel 5.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället utgör inte hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver rimlig kompensation, enligt undantaget från mångfaldiganderätten när det gäller privatkopiering, för multifunktionella medier, såsom minneskort till mobiltelefoner, oavsett om huvudfunktionen hos dessa medier är privatkopiering, förutsatt att en av funktionerna hos medierna – även om den är underordnad – ger deras innehavare möjlighet att använda dem för detta ändamål. Huruvida privatkopieringsfunktionen är huvudsaklig eller underordnad kan emellertid, liksom den relativa betydelsen av mediets mångfaldigandekapacitet, påverka storleken av den rimliga kompensation som ska betalas. I den mån det förfång som orsakas rättsinnehavarna kan anses obetydligt, behöver tillhandahållandet av privatkopieringsfunktionen inte ge upphov till någon skyldighet att betala kompensation.**

2) **Artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 utgör inte hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver att den ersättning som är avsedd att finansiera den rimliga kompensationen enligt undantaget från rätten till mångfaldigande när det gäller privatkopiering, ska betalas för tillhandahållande av medier som kan användas för mångfaldigande för privat bruk, såsom minneskort till mobiltelefoner, men inte för tillhandahållande av komponenter som huvudsakligen är avsedda för lagring av privatkopior, såsom interna minnen i mp3-spelare, såvida dessa olika kategorier av medier och komponenter inte är jämförbara eller såvida den särbehandling som de är föremål för är motiverad, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva.**

3) **Artikel 5.2 b i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning som innebär att tillverkare och importörer som säljer minneskort till mobiltelefoner till näringsidkare ska betala den ersättning som är avsedd att finansiera den rimliga kompensationen enligt undantaget från mångfaldiganderätten när det gäller privatkopiering, när de vet att korten ska säljas vidare men inte om de slutliga köparna av korten är privatpersoner eller näringsidkare, under förutsättning att**

   — **införandet av ett sådant system är motiverat av praktiska svårigheter,**

   — **de ersättningsskyldiga undantas från skyldigheten att betala ersättningen om de visar att de har tillhandahållit minneskorten till mobiltelefonerna till andra personer än fysiska personer, för ändamål som är uppenbart skilda från mångfaldigande för privat bruk, varvid undantagandet inte får begränsas till att endast gälla tillhandahållanden till de näringsidkare som är registrerade hos den organisation som administrerar ersättningssystemet, och**

   — **ersättningssystemet innefattar en rätt till återbetalning av privatkopieringsersättningen som kan utövas på ett effektivt sätt och det inte blir orimligt svårt att återfå den betalda ersättningen, varvid återbetalningen får ske enbart till den slutliga köparen av minneskortet efter ansökan om återbetalning hos nämnda organisation.**

4) **Artikel 5.2 b i direktiv 2001/29, jämförd med skäl 35 i samma direktiv, ska tolkas så, att medlemsstaterna, i vissa situationer som omfattas av tillämpningsområdet för undantaget från mångfaldiganderätten när det gäller privatkopiering, får föreskriva att rimlig kompensation inte ska betalas om förfånget för rättsinnehavarna i dessa situationer är obetydligt. Det ingår härvid i medlemsstaternas befogenhet att fastställa gränsen för när det kan anses vara fråga om obetydligt förfång, förutsatt att gränsen bland annat tillämpas med iakttagande av principen om likabehandling.**

5) Direktiv 2001/29 ska tolkas så, att när en medlemsstat – med stöd av artikel 5.2 i direktivet och inom ramen för denna bestämmelses materiella tillämpningsområde – har beslutat att rättsinnehavarna inte ska ha rätt att tillåta mångfaldigande för privat bruk av sina verk, påverkar ett tillstånd från en rättsinnehavare att använda filer innehållande dennes verk inte skyldigheten att betala rimlig kompensation enligt undantaget från rätten till mångfaldigande för sådant mångfaldigande som, i enlighet med artikel 5.2 b i direktivet, utförs med hjälp av sådana filer och tillståndet kan inte i sig ge upphov till någon skyldighet för användaren av de aktuella filerna att betala kompensation till denna rättsinnehavare.

6) Skyldigheten att betala rimlig kompensation enligt undantaget från mångfaldiganderätten när det gäller mångfaldigande för privat bruk som har utförts genom anordningar som används för mångfaldigande av skyddade verk – såsom dvd:er, cd-ar, mp3-spelare och datorer – påverkas inte av huruvida sådana tekniska åtgärder som avses i artikel 6 i direktiv 2001/29 har tillämpats på dessa anordningar. Att sådana åtgärder tillämpas kan emellertid påverka den konkreta nivån på kompensationen.

7) Direktiv 2001/29 utgör hinder för en nationell lagstiftning, vilken föreskriver rimlig kompensation enligt undantaget från mångfaldiganderätten för mångfaldiganden från olagliga källor, det vill säga från skyddade verk som gjorts tillgängliga för allmänheten utan tillstånd från rättsinnehavarna.

8) Direktiv 2001/29 utgör inte hinder för en nationell lagstiftning, vilken föreskriver rimlig kompensation enligt undantaget från mångfaldiganderätten för mångfaldigande av skyddade verk som utförs av en fysisk person genom, eller med hjälp av, en anordning som tillhör en utomstående.

Underskrifter